

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Explanatio In Psalmos

Complectens Psalmos à 51. ad 75

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Dusseldorpii, 1762

VD18 15558428-001

Psalmus LXVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53344](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53344)

¶. 5. *Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes : terra dedit fructum suum.*

Idem repetit, additâ novâ ratione : quia jam tandem terra protulit fructum suum, cujus gratiâ facta erat, nempe Christum in carne. Utitur tempore præterito pro futuro, more Prophetarum.

¶. 6. *Benedicat nos Deus Deus noster, benedicat nos Deus ; & metuant eum omnes fines terræ.*

Ergo deinceps hæc sit grata vicissitudo, ut Deus nos impleat copiâ bonorum omnium, præcipuè spiritualium, & cælestium ; & contra omnes homines, usque ad ultimos fines terræ habitantes, Deum verum sanctè timeant, obediendo, & laudando in æternum. Trina illa repetitio nominis Dei & affectum Prophetæ significat, & insinuat mysterium S. S. Trinitatis, quam Christus, & Apostoli palàm prædicarunt.

PSALMUS LXVII.

Titulus : *In finem Psalmus Cantici ipsi David.*

Argumentum Psalmi alii aliud statuunt: S. S. Hilar. & Hieron. docent decantari mysteria utriusque Testamenti; quod verissimum videtur,
cùm

cum negari non possit, in hoc Psalmo decantari descensum Domini in montem Sina ad legem populo dandam; & Christi Ascensionem in Cælum, & alia id genus mysteria.

ψ. 1. *Exurgat Deus, & dissipentur inimici ejus, & fugiant, qui oderunt eum à facie ejus.*

His verbis Moyses, cum Arca elevaretur, & populus migrare inciperet, à Deo precari solebat defensionem, ac protectionem Populi. David imitatus Moysen, dicit: *Exurgat &c.* Resurgat à mortuis Christus Deus, & sic elevetur Arca humanitatis, & populum Dei præcedat ad cælestem Jerusalem. *Dissipentur inimici ejus, Judæi*: hæc enim gens per omnes terras maximè dissipata est. *Et inimici, Dæmones jam devicti, fugiant à facie Christi triumphantis, & se verum Deum demonstrantis.*

ψ. 2. *Sicut deficit fumus, deficient: sicut fluit cera à facie ignis, sic pereant peccatores à facie Dei.*

Ecce celeritatem, & facilitatem, quâ præsentia Christi dissipat peccatores. Si per hos intelligas Dæmones, illud *pereant* significat interitum virium; si homines, sensus erit, eos, qui justos injustè persequuntur, maximâ celeritate, & facilitate à Deo tollendos de medio.

ψ. 3. *Et justî epulentur, & exultent in conspectu Dei, & delectentur in latitia,*

Iniquis persecutoribus deturbatis, hoc sequitur, ut justi fruantes præsentis auxilio Dei, reficiantur alimoniâ corporali, & spiritali; gestiant præ gaudio, sed modestè, & graviter, quia sciunt se à Deo semper videri; & ex lætitiâ delectationem capiant cælestem, & carnalem ode-
runt.

¶ 4. *Cantate Deo, psalmum dicite nomini ejus; iter facite ei, qui ascendit super occasum, Dominus nomen illi.*

Hæc dicuntur ad Apostolos, & primos fideles. *Cantate Deo* vos primitiæ credentium: laudate Deum voce, & opere: parate viam Domino prædicationibus vestris, ut is, qui jam ascendit super occasum, qui supergressus est omnem corruptionem, & mortalitatem, & habitaturus est per fidem in cordibus omnium gentium, per vestras prædicationes aditum apertum, & paratum inveniat: nam Dominus est, quia condidit, & redemit, & ideo jure suo regnare debet.

¶ 5. *Exultate in conspectu ejus: turbabuntur à facie ejus, patris orphanorum, & judicis viduarum.*

Vos, qui paratis viam Domino, *exultate* &c. nec timeatis eos, qui vos turbant persecutionibus suis, nam & ipsi vel in die judicii, vel quando Deo opportunum videbitur, gravissimè turbabuntur à facie iræ Dei, qui est pater orphanorum,

norum, & iudex viduarum, h. e. omnium desolatorum, afflictorum.

ψ. 6. *Deus in loco sancto suo, Deus qui inhabitare facit unius moris in domo.*

Docet, se potissimum loqui de orphanis, & viduis spiritualibus, qui solum Deum agnoscunt pro Patre, & Sponso; in eo solo confidunt, eum solum diligunt, & desiderant. Deus habitat in loco sancto suo, in mentibus horum orphanorum, & viduarum, horum peregrinorum in terrâ alienâ: ipse est, qui facit sibi hanc domum, dum habitare facit unius moris, h. e. unius fidei, spei, caritatis, ut erant primi Christiani, Act. 4.

ψ. 7. *Qui educit vinclos in fortitudine, similiter eos, qui exasperant, qui habitant in sepulcris.*

Declarat magnam pietatem Dei: ligatos vinculis peccatorum educit de captivitate in fortitudine brachii sui; & quod majus est, eos, qui exasperant per incredulitatem ipsum Deum, & qui habitant quasi mortui in sepulcro profundissimæ iniquitatis, eos etiam potentiâ gratiæ suæ educit de sepulcris, reducit ad vitam, & habitare facit unanimes in domo.

ψ. 8. *Deus cum egredereris in conspectu populi tui, cum pertransires in deserto.*

ψ. 9. *Terra mota est, etenim Cali distillave-*

erunt à facie Dei Sinai , à facie Dei Israel.

Ut credibilia faciat beneficia redemptionis Christi , refert beneficia antiqua, figuras futurorum. Cùm coram populo tuo præcederes in columnâ nubis per diem, & in columnâ ignis per noctem; eo tempore cùm pertransires in deserto, post transitum maris rubri; tunc terra mota est, dum tremere cœpit à conspectu Dei descendentis in montem Sinai ; tunc *Cali distillarunt*, h. e. in gratiam Israelitici populi fecisti, ut manna de Cælo descenderet.

ŷ. 10. Pluviam voluntariam segregabis Deus hereditati tuæ ; & infirmata est , tu verò perfecisti eam.

Patribus in deserto Cælum distillavit, te jubente, pluviam quandam, seu manna : sed Ecclesiæ tuæ, quam tibi tanquam propriam hæreditatem vindicasti, *segregabis pluviam voluntariam*, h. e. gratiam Spiritûs S. Hæc dicitur *voluntaria*, quia non descendit ex meritis operum, quasi vaporibus terræ sursum elevatis ; sed sponte suâ Spiritus S. infundit corda fidelium aquâ Cælesti. Dicitur *segregata &c.* quia bona temporalia sunt communia fidelibus, & infidelibus; sed gratia Spiritûs S. datur solùm fidelibus in Ecclesiâ, extra quam non est salus.

Dabis pluviam &c., quia Ecclesia tua jam dudum ob ignorantiam Dei, & invalescentes concupis-

cupiscentias debilitata erat, idolis serviens, & vitiis omnibus laborans: sed tu per gratiam Spiritûs S., tanquam per pluviam salutarem confirmasti, & roborasti eam.

ψ. 11. *Animalia tua habitabunt in ea; parasti in dulcedine tua pauperi Deus.*

In eâ hereditate, Ecclesiâ irrigatâ aquâ Cælesti, oves tuas pascendas, regendâsque suscipies: tu enim Deus cibum parasti egeno populo tuo, juxta bonitatem, & misericordiam tuam, quæ dulcissima est miseris, & egentibus.

ψ. 12. *Dominus dabit verbum evangelizantibus virtute multa.*

Declarat cibum, quem suo populo paravit, esse verbum Dei. Faciet Deus, ut, qui annuntiant verbum Dei, quod est cibus animæ, abundant copiâ sermonis, cum multâ efficacîâ, & virtute, ut nemo adversariorum possit ei resistere.

ψ. 13. *Rex virtutum dilecti, dilecti: Et speciei domûs dividere spolia.*

Ipsè Rex multorum exercituum Christi, dilectissimi Deo, & hominibus dabit ad speciem, & decorem domûs suæ, Ecclesiæ, dividere spolia gentium, ad fidem Christi conversarum per evangelizantes Apostolos.

ψ. 14. *Si dormiatis inter medios clericos, penna columba de argentata, Et posteriora dorsû ejus in pallore auri.*

Verficuli obscurissimi sensus videtur hic esse: si vos, qui evangelizatis verbum Domini, quiescatis in medio duorum testamentorum, novi, & veteris, acquiescentes nempe veritati à Deo inspiratæ Propheris, & Apostolis; tunc *penna columba*, h. e. fides Ecclesiæ, & mores, erunt *deargentata* puritate sapientiæ, & *deaurata* fervore charitatis. Per duos cleros rectè intelligis duo testamenta, nam clerus sortem, possessionem, hæreditatem significat: sunt autem Scripturæ Divinæ possessio quædam, & hæreditas Ecclesiæ.

✠ 15. *Dum discernit cælestis Reges super eam, nive dealbabuntur in Salmon, mons Dei, mons pinguis.*

✠ 16. *Mons coagulatus, mons pinguis: ut quid suspicamini montes coagulatos?*

✠ 17. *Mons in quo beneplacitum est Deo habitare in eo: etenim Dominus habitabit in finem.*

Antea Prædicatores dormientibus inter cleros, Ecclesiam columbæ *deargentatæ*, & *deauratæ* comparavit; jam eosdem comparat Regibus, & Ecclesiam monti altissimo, qualis est Salmon, nivibus in vertice coopertus, sed in imo fertilis. Dum Christus Rex Cælestis *discernit*, dividit, segregat unicuique provinciæ suam, Reges *super eam*, Apostolos super Ecclesiam, per columbam antè designatam; tunc populi multi
insti.

justificabuntur, & nigrore peccatorum in candorem justitiæ commutato, super nivem dealbabuntur in Selmon, h. e. Ecclesia. Hæc mons est ob excellentiam dignitatis : *mons Dei*, quia Deus eam elegit in habitationem sibi : *mons pinguis* ob abundantiam gratiæ, & donorum Spiritûs S. : *mons coagulatus*, ideo pinguis, quia lac Divinæ gratiæ non deficit, sed quasi coagularum in eâ semper manet. *Ut quid suspicamini &c.* non est, quòd puteris esse alios montes æquè pingues, atque hic Selmon : hic est enim unicus mons (unica Ecclesia) in quo Deus habitare statuit, & habitabit, non ad tempus, ut fecit in monte Sina, sed semper.

ψ. 18. *Currus Dei decem millibus multiplex, millia letantium: Dominus in eis in Sina, in sancto.*

ψ. 19. *Ascendisti in altum, cepisti captivitatem, accepisti dona in hominibus.*

ψ. 20. *Etenim non credentes inhabitare Dominum Deum.*

Nunc comparat descensum Dei in montem Sina, ut daret legem veterem Judæis, cum ascensione Christi in Cælum, ut indè mitteret donum Spiritûs S., & legem novam Christianis: quam comparationem ideo facere videtur, ut ostendat, unde tanta abundantia lactis, & tantus candor Ecclesiæ data sint. Currus, quo ve-

hebatur Deus, descendens in montem Sina, erant
 multa millia S. S. Angelorum : quæ omnia non
 erant gementia sub pondere , sed *latantia*, &
 plaudentia præ voluptate vehendi Dominum ;
Dominus enim in eis , sedens fuit *in Sinai*, in
monte sancto. Tu verò Messias ascendisti in Cæ-
 lum ; captivos Diaboli fecisti tuos captivos ,
 educens eos ab inferis ad Cælum ; accepisti à
 Patre dona Spiritûs S. pro hominibus à te re-
 demptis, eaque illis dedisti : etiam (*etenim*,
hebraicè etiam) captivos fecisti, & accepisti do-
 na pro iis, qui non credebant, Verbum, carnem
 factum, inhabitasse in nobis.

ψ. 27. *Benedictus Dominus Deus quotidie ;
 prosperum iter faciet nobis Deus salutarium no-
 strorum.*

ψ. 22. *Deus noster , Deus salvos faciendi ,
 & Domini , Domini exitus mortis.*

Post relatam Ascensionem Christi, qui nobis
 Dux fuit ad cælum, gratias agit : Benedictus
 sit Deus per singulos dies : ipse, qui est auctor
 totius nostræ salutis, benefaciet nobis omni die,
 non deserendo nos in tam multiplici periculo :
 nec frustra prosperum iter, & multiplicem salu-
 tem speramus ; nam ipse est Deus noster, Deus
 salvans ; & Dei nostri, qui est verus Dominus
 omnium rerum, *sunt exitus mortis*, h. e. eva-
 sio mortis, sive est vita æterna, & eam nobis
 com-

communicabit, finitâ peregrinatione transfe-
rendo nos de morte ad vitam.

¶. 23. *Veruntamen Deus confringet capita
inimicorum suorum: verticem capilli peram-
bulantium in delictis suis.*

Docuit, quid Deus facturus sit amicis, jam
docet, quid facturus sit inimicis, incredulis. Su-
perbiam inimicorum suorum humiliabit, dam-
nando eos ad cruciatus æternos. *Verticem &c.*
Idem est: confringere capita, & verticem crini-
tum, superbum: *Perambulantium &c.* vitæ
tempus peccando consumentium.

¶. 24. *Dixit Dominus, ex Basan convertam,
convertam in profundum maris.*

¶. 25. *Ut intingatur pes tuus in sanguine,
lingua canum tuorum ex inimicis ab ipso.*

Confirmat Deus sententiam Prophetæ de per-
ditione impiorum. Ego Dominus abstraham
inimicos meos ex Basan, regione uberrima, &
projiciam in profundum maris, ut olim egi cum
Pharaone. Convertam nempe impios à volup-
tatibus in ultimam perditionem, tantâque erit
hostium strages, *ut pes tuus, ô popule meus,
tingatur in sanguine occisorum, & lingua ca-
num tuorum tingatur ab ipso sanguine, ex ini-
micis effuso.*

¶. 26. *Viderunt ingressus tuos Deus, ingres-
sus Dei mei, Regis mei, qui est in sancto.*

F S

Docet

Docet eos, qui testes victoriæ Christi de hostibus fuerunt, cœpisse omnia toti mundo cum cantu, & lætitiâ publicare. Non desunt, qui viderint itinera tua, Christe Deus, actiones, prælia, victorias tuas : ingressus, inquam, tuos, qui es Deus meus, Rex meus, qui nunc es in sanctuario tuo, h. e. Cælo, per visibilem præsentiam, vel in Ecclesiâ per fidem, & providentiam.

ψ. 27. *Prævenerunt Principes conjuncti psallentibus, in medio juvenularum tympanistrorum.*

Visâ Christi victoriâ, quâ de potestate Satornæ liberati sumus, Ecclesiarum Principes prævenerunt alias gentes, ut Christi laudes prædicarent, & resonarent, conjuncti S. S. Angelis ob eandem causam psallentibus in medio animarum sanctarum, quæ cum Christo in Cælum ascenderunt. Hæ dicuntur, juvenulæ, quia recens vitam ducere, & cum Angelis Deo assistere, eique psallere, & cantare cœperunt.

ψ. 28. *In Ecclesiis benedicite Deo, Domino de fontibus Israel.*

Hic ψ. est quasi parenthesis, quâ David prævidens futuram lætitiâ Principum Ecclesiæ, hortatur eos, ut in Ecclesiis, quas fundaturi erant, pergerent benedicere Domino Deo, materiam laudis haurientes de fontibus & promissionibus Israelitis olim factis, quas nunc impletas esse gaudemus.

ψ. 29.

ψ. 29. *Ibi Benjamin adolescentulus in mentis excessu.*

ψ. 30. *Principes Juda, duces eorum, Principes Zabulon, Principes Nephthali.*

Redit ad ψ. 27. & docet, qui sint illi Principes, qui *prevenerunt* &c. Isti, inquit, Principes sunt Benjamin &c. per quæ nomina S. S. Patres intelligunt Apostolos, qui constituti sunt à Deo Principes super omnem terram. Primo loco nominatur *Benjamin adolescentulus*, h. e. S. Paulus, qui erat de tribu Benjamin, & novissimè vocatus, sed *plus omnibus laboravit* prædicando victoriam Christi; is *in mentis excessu* ita conjunctus fuit psallentibus in tertio Cælo, & in Paradiso, ut tunc *nesciret, an in corpore esset, an extra corpus*. Reliqui Apostoli fuerunt ex tribubus Juda, Zabulon, Nephthali, vel ex duabus posterioribus ad tribum Juda redierunt.

ψ. 31. *Manda Deus virtuti tuæ; confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.*

Petit, ut Deus pergat exercere potentiam in superandis hostibus, & constituendâ Ecclesiâ. Liberasti nos de jugo Satanæ; transtulisti in Regnum Filii tui; ejusdem sanguine plantasti Ecclesiam; effudisti in nos Spiritum adoptionis filiorum: confirma hæc omnia, quæ opera sunt misericordiæ tuæ.

ψ. 32.

ψ. 32. *A templo tuo in Jerusalem, tibi offerent Reges munera.*

Hic ψ. intelligi potest de Regibus, qui regnant in Cælo cum Christo; vel de Regibus spiritualibus, Sacerdotibus Ecclesiæ; vel de Regibus temporalibus.

A templo, quod est in Cælesti Jerusalem, tibi Deo Sancti, qui regnant cum Christo, offerent sacrificia laudis perpetuæ.

A templo, quod est in Ecclesiâ Catholicâ, tibi Deo Sacerdotes, qui sunt ministri Regni tui, & populum vice tuâ regunt, offerent sacrificia Eucharistica, laudum, precum, conversionis animarum.

Ob sanctitatem templi, quod est in Ecclesiâ, offerent tibi Reges terræ munera pretiosa ad templi ornatum, & ejus ministros alendos, Vide Isa. C. 60, & 66.

ψ. 33. *Increpa feras arundinis, congregatio taurorum in vaccis populorum, ut excludant eos, qui probati sunt argento.*

Convertit orationem ad hostes Ecclesiæ, qui pacem ejus perturbare satagunt, ne prædicta sacrificia offerantur Deo. *Increpa*, ex terre, coarce *feras arundinis*, sylvestres, latentes inter arundineta; puta Dæmones, qui libenter versantur inter homines vanos, leves, in locis humentibus, ubi regnat luxuria, vide Job. C. 40.

ψ. 16. Tum addit persecutiones hominum : Satanâ instigante facta est congregatio Principum, sævientium instar taurorum, in medio populorum insanientium instar vitulorum, ut rejiciant, ad nihilum redigant Prædicatores Fidei, qui probati sunt instar argenti, in fornace ignis, & inventi purissimi, ac fidelissimi.

ψ. 34. *Dissipa gentes, quæ bella volunt : venient legati ex Ægypto, Æthiopia præveniet manus ejus Deo.*

Prædicat victoriam de persecutoribus. Tu dissipabis omnes, qui bella movent adversus populum tuum : & tunc venient legati ex Ægypto pacem petentes, & subjectionem profitentes : & Æthiopia præveniet apud Deum manum Ægypti offerentis munera. Sic Eunuchus Candacis Reginae Æthiopum ante Ægyptios, aliâsque gentes ad fidem Christianam adjunctus est. Nominatur Ægyptus, ut valde inimica veræ religionis ; & Æthiopia, ut valde longinqua.

ψ. 35. *Regna terræ cantate Deo, psallite Domino, psallite Deo, qui ascendit super cælum cali ad orientem.*

Pergit prædicare, per modum exhortantis, conversionem Gentilium ad fidem Christianam. Non solum Regnum Israel, aut Juda, sed totius terræ regna cantate Deo : ex fide agnoscentes verum Deum, cantate laudes ejus, non solum verbis,

verbis, sed & operibus : qui postquam ascendit in altum, sedet in summo Cælo ad fontem lucis, unde oritur omne lumen.

ψ. 36. *Ecce dabit voci suæ vocem virtutis : date gloriam Deo super Israel : magnificentia ejus, & virtus ejus in nubibus.*

ψ. 37. *Mirabilis Deus in sanctis suis Deus Israel, ipse dabit virtutem, & fortitudinem plebi suæ, benedictus Deus.*

Loquitur de secundo Christi adventu. Ecce, qui humilis apparuit, & sicut agnus coram tondeute obmutuit, nunc sedet super cælum Cæli, & paulò post dabit voci suæ, ut sit potentissima, nempe resuscitans mortuos ad vitam, reprobos sinè resistentiâ condemnans ad infernum : ad quam vocem omnia omnium Principum edicta, & imperia nullius virtutis existimanda sunt. Rectè igitur glorificate Deum super beneficia electis collata: quia magnificentia Dei, & potentia maxima apparebit, dum electi à dexterâ, & sinistrâ Judicis sedebunt in nubibus, quasi foliis cælestibus, & sublimissimis. Et tunc totus mundus intelliget Deum in provehendis electis ab imo ad summam gloriam, dum eos verâ immortalitate, & impassibilitate donabit. Ergo *benedictus Deus*, cujus misericordia, justitia, potentia, sapientia ex tot mysteriis mirificè declarata sunt.

PSAL.